

ר' יואל יוסה שמעון ב"ר אברהם ליב מונזון ז"ל

השמש הראשון והראשי לעדת האשכנזים בירושלם.

הרבי-תרס"ו

הוא היה מילידי ציון וירושלם, מאלה שסבלו יסורי ארץ ישראל; מאלה שנשאו את עול הגלות ויתאמצו בכל כחם לחזק את הישוב בגופם בנפשם ובמאדם; מאלה שלא נסעו אף פעם לחוץ לארץ, מאלה שלא הטילו את עצמם על הצבור, בזיעת אפם וביגיע כפם, עשו חיים בירושלם. – נולד בירושלם במרכז העיר העתיקה, בחורבת ר' יהודה החסיד ז"ל, שבה היה גר מר אביו הר' אברהם ליב מונזון ז"ל. (*) אחד החלוצים הראשונים מ,המנין הראשון שגם הוא השתתף להשיג הרשיום ופירטון להחורבה וגם הוא נסע לקושטא בזה. –

מההעירות העתיקה הנמצאות בדינו מאהרית המאה הששית רואים אנו כי ר' אברהם ליב הנז' נשא עליו משרת שמש של החורבה, המשרה הזאת הוריש לבנו, ר' שמעון שמש והוא, ר' שמעון מונזון, כבר זכה לשרת בקדש בחור שמש של בית הכנסת הגדול, בית יעקב שרבות עמל ויגע בבנינו, ובשכלולו עד יום פטירתו י"ד חשוון תרס"ו.

השמשות של החורבה היתה אז משרה חשובה וכבודה וגם כבודה. עיד טרם נבנו השכונות והפרורים החדשים, כל הקהל ישב אז צפוף בעיר העתיקה וגם בימי החור היה בית הכנסת מלא מהמחפילים הקבועים, בימי השבתות והמועדים לא היה נמצא מקום פנוי בבית הכנסת הגדול הזה, ר' שמעון היה המנצח על עבודת הק' וידאג על הכנסת ביהכ"נ, על הנקיון, ועל הסדר, ועל קבלת פני אורחים, מדכים שרים ורוזנים.

מה נהדר היה פני ר' שמעון שמש בעמדו על הבמה בימי השבתות ופנקס העליות בידו מנצח על העליות. ר' משה סלמן, גבאי ראשון,

(*) נלב"ע ניסן תר"ל וה נוסח מצבתו:

מ"ק איש ירא אלקים אשר שרת בקדש באמונה ארבעים שנה בירושלם מ' אברהם ליב ב"מ יצחק ז"ל נ' ה' ניסן תר"ל תנצ"ה.

עמר על הרגל, כימין". ר' אהרן זינגבירגר, גבאי שני, על הרגל, כשמאל, ר' נטע צבי המבורגר היה הקורא — תלמידו המובהק של הרב ר' יעקב ברלין. ר' משה יאניבר ברך את העולים לתורה, במי שברך, לפעמים היה עולה גם החון של בית הכנסת ר' שלמה ברדקי בברך את הקהל. ר' שמעון שמש הכיר והוקיר את הקהל וידע לכבד את כל אחד לפי כבודו.

מפתחות בית הכנסת היו נמצאים בידו לפתוח ולסגור, והשתדל להעשיר את בית מקדש בעט הלזה בכלי כסף ושמן למאור.

בתור שמש-ראשי היה מסור בידו גם המפתח של אהל, רחל אמנו וגם שמה ראג על הסדר ועל הנקיון. —

מי יגלה עפר מעיניך, ר' שמעון, לראות את בית הכנסת במצבו הנוכחי? גם איגם מבני ברית כבודו והוקירוהו, והקונסוליה הרוסית מצאה בו אסון ותמסר לו, הפוסטה הרוסית שהיתה באה על ידה פעם בשבוע לחלקה לבעליהם. אם ר' שמעון שמש נקרא להקונסוליה הרוסית כבר ידעו כי ישנה פוסטה-רוסית בירושלים, הקהל הגדול, ביחוד הגורמים והבוכרים, שמכתביהם, היו תמיד, כתיחים היו מתאספים בבית ר' שמעון ישבו וחכו על הפוסטה, ר' שמעון היה תמיד מתאחר זמן רב בהקונסוליה כי עבודה מיוחדת היתה לו: לדשום על כל מכתב שם בעליו בעברית, מזור היה לו כתב הלועזי, ביחוד כתב הרוסי, שמה ביקונסוליה, היו קוראים לפניו השם ברוסית והוא רשם על כל מכתב ועתון השם בעברית, ההשגחה ראגה לו וחננה אותו בכתב יפה ומהירות. בעברו עם הפוסטה ברחוב הבטרק, מרכז דסיחרים, היה פינה לימין ושמאל בתשובותיו; יש, הבוא, היום אין, אולי בפוסטה השניה, דייקן היה ר' שמעון שמש, זריו ומסולח. ומכל משרותיו השונות היה עני והתאבק עם המצוקה ככל הירושלמים. אוהב תורה היה ר' שמעון, ויהאמץ להשיא את בנותיו לת"ח, ובעד בניו ראג לעתידם ולמדם מלאכה המחיה את בעליה, והם המה, האחים טינזון, בעלי הדיטיגרפיה בירושלים.

~~~~~

ר' שמעון מונזון ז"ל
השמש הראשון והראשי לעדת האשכנזים בירושלם
תר"ב — תרס"ו